

S ZERUYA SHALEV Thera

Traducere din limba ebraică
și note de Any Shilon

POLIROM
2022

Ți se pare că ceea ce simt nu e adevărat? o întrerup, atunci faci o mare greșeală, iar ea spune, sigur că ai nevoie de el, dar întrebarea e, ce se ascunde în spatele acestei nevoi – teamă, vinovație, umilintă –, întrebarea e dacă ești dispusă să-l accepți pe Amnon așa cum este sau e o altă iluzie, o încetare temporară a luptei voastre pentru putere. N-ai idee cât de înșelătoare pot fi emoțiile, sistemul nostru emoțional e ca un bal mascat, abia de la distanța timpului putem începe să înțelegem cine în ce s-a deghizat.

Ești total dezinformată, Dina, insist, nu sunt deloc confuză, sunt absolut sigură că îl vreau înapoi, iar ea spune, dar în urmă cu o lună erai absolut sigură că nu-l mai vrei, ce s-a schimbat de atunci, faptul că în ciuda așteptărilor tale se descurcă fără tine? Să presupunem că ar fi continuat să se roage de tine, atunci l-ai mai fi vrut?

Poate că ar fi durat mai mult, îi răspund repede, poate că trebuia să stau departe de el ca să înțeleg cât îmi e de drag, iar ea spune, poate pur și simplu îți dorești ceea ce nu ai, mi se pare că nu ți-ai refăcut încă echilibrul, ești lezată de înstrăinarea lui, ți-e teamă să nu-l pierzi, cel mai convenabil acum e să readuci lucrurile la starea dinainte, dar fără să te gândești deloc la cum era relația dintre voi, mai lasă câteva luni să treacă înainte de-a provoca o nouă revoluție în viața a trei oameni, iar eu îi răspund, nu ești realistă, Dina, asta e problema ta, în câteva luni îl pierd de tot, se va obișnui să trăiască fără mine sau poate chiar cu altcineva, chiar și acum mi se pare că am așteptat prea mult, cine știe dacă nu s-a întors deja la fosta lui prietenă.

Se retrage în bucătăria ei decorată în culori intense, pășind îngândurată pe dalele din ceramică

portocalie care urcă pe pereți precum vrejurile, stai să mănânci ceva, ești numai piele și os, spune, în timp ce ochii ei îmi cercetează îngrijorați trupul îmbrăcat într-o rochie strâmtă de culoarea vinului, iar eu îmi pun o mână pe gât, încercând parcă să îndepărtez de el lama unui cuțit, mi-e cam greu să înghit în ultimul timp, ai cumva o bomboană?

Nu, dar am o prăjitură, și scoate din frigider o formă rotundă, în care e o prăjitură glazurată cu un strat gros de ciocolată, îmi taie o felie generoasă, însă eu mă mulțumesc cu glazura, lingând-o încet de pe vârful unei lingurițe, ignorând nemulțumirea zugrăvită pe chipul ei. Pentru cine ai făcut-o, pentru tine? o întreb, părându-mi-se dintr-odată foarte ciudat că o femeie stă singură în casă cu o prăjitură, iar ea îmi răspunde, am musafiri mâine după-amiază, ești și tu invitată, iar eu îi spun, mulțumesc, mâine probabil vom aduce lucrurile lui acasă, nu știu dacă voi avea timp, ea oftează, aruncându-mi o privire sceptică, Ellinka, în cazul în care lucrurile nu se aranjează așa cum speră tu, să știi că ești invitată aici mâine după-amiază. Mulțumesc frumos, răspund oarecum condescendent, ce să caut eu la întâlnirile forțate și lacrimogene pe care le organizează pentru prietenele ei fără familie, nici nu-mi trece prin minte că s-ar putea să nu se aranjeze, spun cu aroganță, Amnon mă iubește, doar n-a încetat să mă iubească într-o lună, vorbești de parcă el ar fi cel care m-a părăsit.

La un anumit punct nu mai are importanță cine a părăsit pe cine, observă ea, ci care dintre parteneri se acomodează mai repede cu noua situație, iar eu pufnesc dispretuitor, dornică să închei odată discuția asta chinuitoare, Amnon să se acomodeze? E atât de conservator încât

până și apartamentul pe care l-a închiriat e pe strada pe care a locuit înainte, chiar nu-i plac noutățile. Faptul că el se înstrăinează de mine acum nu înseamnă că nu vrea să se întoarcă, poate dimpotrivă, e pur și simplu rănit, îl e teamă să-și exprime dorința, dar dacă invitația va veni din partea mea, va fi fericit, ai să vezi. Ea oftează din nou, își cuprinde coastele cu brațele de parcă ar scutura-o brusc un val de frig, bine, sper să ai dreptate, adevărul e că nu știu ce să-ți urez, iar eu spun, care e problema, urează-mi succes, iar ea îmi aruncă un zâmbet reținut, dar ceea ce înseamnă succes în ochii tăi nu e succes în ochii mei, și cu o sărut pe obrazul uscat, care foșnește sub buzele mele ca o frunză veștedă, haide, Dina, nu fi atât de meschină, iar ea spune, succes, Ellinka, ochii ei caprui străbătuți de vinișoare sângeri subțiri urmărindu-mă îngrijorați pe când mă îndepărtez, ca ochii mamei care mă urmăreau în serile de vineri, când mergeam la petrecerile clasei, de la care mă întorceam umilită în brațele ei consolatoare.

Cât de emoționant și de ciudat e să mă întorc pe propriile mele urme de-acum zece ani, urme înguste, grăbite, nesigure de norocul lor, îndoindu-mă că el mă mai vrea încă, bărbatul acela masiv, arogant, care conducea cu o mână sigură săpăturile, concentrat și nerăbdător, emanând totuși spre mine valuri neasteptate de căldură care mă învăluiau într-o liniște divină, și dintre toți pe mine m-a chemat să citesc raportul la care lucra, să-i împărtășesc observațiile mele, mă opresc o clipă lângă clădirea în care locuia pe-atunci, în garsoniera strâmtă, înțesată de cărți, obiecte de argilă și gravuri vechi cu imagini ale Ierusalimului din secolele trecute, debordând de farmecul lui aspru și direct, cum mai

râdea cu răsul lui ca un tors de motan la auzul observațiilor mele, nu ești deloc arheologă, zâmbea uimit, numai legendele te interesează, ce cauți tu de fapt la cursul nostru, iar în zilele acelea vorbele lui sunau ca o laudă rară. Trebuie să te iau la Thera, spunea, vrei să vii cu mine? Iar cu încuviințam din cap fericită, am să vin cu tine până la capătul lumii, am să cobor pe urmele tale până în măruntaiele pământului, stăteam pe genunchii lui și îl priveam recunoscătoare în ochii entuziaști, îl mângâiam palmele, de parcă aș fi petrecut într-adevăr mii de ani sub straturi de pământ, acoperită de piatră vulcanică, până când au venit mâinile acestea mari și m-au salvat.

Prin fața mea trec puține mașini în noaptea din ce în ce mai rece și mai compactă, una din ele încetinește lângă mine și mi se pare că zăresc o mână fluturând în chip de salut, dar nu reușesc să-mi dau seama cine e, așa că răspund cu un gest vag, absorbită de glasurile care zboară pe geamurile deschise ca un stol de păsărele spre stradă, și îmi las glasul să se alătore la binecuvântarea hranei cu toate că n-am luat parte la cină, *o cântare a treptelor, când a întors Domnul robia Sionului, ne-am umplut de mângâiere, atunci s-a umplut de bucurie gura noastră și limba noastră de veselie*¹, fredonez mergând încet, în sfârșit s-au terminat sărbătorile care m-au apăsat anul acesta ca o povară grea, sărbători fără părinți, fără familie, lângă clădirile înalte, în curțile comune, au mai rămas numai câteva colibe² șubrede, construite în grabă

1. Psalmi (126:1).

2. Este vorba despre colibe construite de Sukkot („sărbătoarea corturilor”), care durează o săptămână și care încheie sărbătorile de toamnă.

și nedemontate încă, ale căror acoperișuri umede de rouă emană miros de toamnă târzie și de crengi de palmier uscate, privesc înăuntrul unei colibe goale, lanțuri de hârtie tăiate și lipite cu grijă foșnesc în vânt, câteva din verigile lanțului au căzut la picioarele mele. Când a fost asta, în urmă cu un an sau cu doi, când Ghily ne-a rugat să-i facem o colbă pe terasă și Amnon a refuzat, dar eu n-am renunțat, ci m-am cățărat pe balustrada balconului, întinzându-mi trupul scund și încercând să împrejmuiesc terasa cu cearceafuri, în timp ce el stătea tolănit pe canapea și citea, indiferent la eforturile mele, n-am vorbit toată sărbătoarea, șapte zile întregi, iar când ne-am împăcat în sfârșit, împăcarea a fost la fel de amară ca și cearta în sine. Nu l-am întrebat niciodată de ce a refuzat, ce l-a împiedicat să-i facă o bucurie copilului, poate am să încerc să aflu în noaptea asta, fără să mă plâng sau să-l învinovățesc, am să-i spun, ocazia de a-l face fericit e atât de scurtă și de trecătoare, să-i facem un cort și să-i privim bucuria, căci va veni o vreme când fericirea lui nu va mai depinde de noi, oare eu m-am interpus atunci între tine și el, înțepătoare ca ramurile de palmier pe care ai refuzat să le atingi?

Mă furișez printre cei doi palmieri-santinele, ca nu cumva să-și întindă spre mine brațele înțepătoare și să-mi taie drumul, verific cutiile poștale din casa scârilor, iată-i numele scris cu litere pătrate pe hârtie albă, înconjurată de un chenar negru precum cele din anunțurile mortuare, observ cu ușurare că nici un nume feminin nu s-a agățat de el, dar fermitatea literelor mă întristează totuși, e o dovadă a hotărârii sale de a-și întemeia o viață care nu e labilă și temporară, cum sperasem, va rămâne acolo pentru todeauna, ca morții pe tărâmul

mortilor, zăbovesc îndelung dinaintea numelui său, cercetând literele, repetând cuvintele pe care vreau să i le spun, deși continui să cred că nu voi avea nevoie de ele, că în clipa în care mă va vedea chipul i se va lumina și nu vom mai avea nevoie de cuvinte.

Îmi lipesc urechea de ușa din lemn de la etajul doi pe care zăresc numele lui, același nume apare și pe ușa casei noastre, scris cu litere curbate alături de al meu, și mi se pare că între aceste două uși se dă o bătălie tăcută pentru a stabili cui îi aparține Amnon Müller, o bătălie a cărei soartă se va decide în noaptea aceasta. Din apartament se aude o muzică în surdină ce răzbate prin deschizătura îngustă, luminată, dintre ușă și podea, și recunosc cu ușurință discul pe care i l-am cumpărat, acorduri de chitară întretăiate, acompaniind o muzică clasică ce se stinge, oare aceasta nu e o invitație, un semn că mă așteaptă, și bat încet, ca să nu trezesc copilul, e deja târziu, doarme sigur, dar nu răspunde nimeni și din spatele ușii nu se aude nici un zgomot, probabil au adormit amândoi, pot să mi-i închipui cu ușurință întinși unul lângă altul, Ghily culcat ca de obicei pe spate, Amnon pe burtă, ca întotdeauna, de parcă ar fi, în ciuda diferenței de statură, fețele aceleiași monede, bat din nou, în timp ce prin fața ochilor îmi trec toate scenariile posibile pe care nu m-am ostenit să le iau în considerare. Poate dorm amândoi profund și nu reușesc să-i trezesc, poate îi trezesc pe amândoi și prezenta copilului dă totul peste cap, poate are musafiri, sau și mai rău, o musafiră, cu toate că Ghily nu mi-a raportat nimic despre vreo figură feminină prin preajmă, fac câțiva pași mici și nervoși înapoi și în lateral, pentru a-mi domoli încordarea, apoi bat din